

ПОЛОЖЕННЯ
про освітнє середовище,
вільне від будь-яких форм насильства,
дискримінації та випадків булінгу
в комунальному закладі
«Харківський ліцей № 89
Харківської міської ради»

I. Загальні положення

1.1. Це Положення розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну освіту», Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», листа Міністерства освіти і науки України від 14.08.2020 №1/9-436 «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню)» та визначає порядок створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації та визначає механізм реагування на випадки булінгу (цькування) в ліцеї.

1.2. Мають бути розроблені наступні документи:

- правила поведінки здобувача освіти в ліцеї;
- план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню), щорічно;
- порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування);
- порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в ліцеї та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування)"

1.3. Основні поняття даного Положення:

Булінг (цькування) - діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін - кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

II. Планування та реалізація діяльності щодо запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу в ліцеї

2.1. Розробляється «План заходів із запобігання та протидії булінгу» на початок навчального року.

2.2. Реалізуються заходи із запобігання проявам дискримінації (план протидії булінгу).

2.3. Проводиться опитування здобувачів освіти, педагогічних працівників і батьків, щодо безпечного і психологічно комфортного освітнього середовища.

2.4. Адміністрація та педагогічні працівники ліцею ознайомлюються з нормативно-правовими документами щодо виявлення ознак булінгу, іншого насильства та запобігання йому.

2.5. Проводиться інформування щодо виявлення ознак булінгу в ліцейському середовищі педагогічними працівниками.

2.6. Ліцей співпрацює з представниками правоохоронних органів, іншими фахівцями з питань запобігання та протидії булінгу.

2.7. Оприлюднюються правила поведінки учасників освітнього процесу.

2.8. Протягом навчального року проводиться спостереження за дотриманням учасниками освітнього процесу прийнятих у ліцеї правил поведінки. Класними керівниками на класних годинах протягом навчального року проводяться бесіди щодо дотримання «Правил поведінки учнів ліцею».

III. Правила внутрішкільного розпорядку

3.1. Загальні положення:

3.1.1. Навчальні заняття в ліцеї організовані відповідно до режиму роботи та розкладу уроків, які затверджені перед початком навчального року.

3.2. Обов'язки учнів:

3.2.1 Здобувач освіти приходять до ліцею за 15 хвилин до початку занять: чистий, охайний, наявність захисної маски обов'язкова.

3.2.2 Проходить температурний скринінг.

3.2.3. Якщо в учня визначено температуру тіла вище 37,1°C або наявні інші симптоми респіраторного захворювання (кашель, нежить, осиплість голосу, почервоніння очей) він до занять не допускається.

- Якщо учень прийшов у супроводі дорослого, він відправляється додому з рекомендацією звернутись до сімейного лікаря.

- Якщо учень прийшов сам, то він одягає медичну маску, у супроводі медичної сестри проходить до кімнати ізоляції.

3.2.4. Після того, як учень з підвищеною температурою тіла або респіраторними симптомами захворювання був відсторонен від освітнього процесу, до навчального закладу він може повернутись лише після одужання та при наявності довідки від сімейного лікаря про те, що він здоров та може бути допущен до відвідування ліцею.

3.2.5 Виходити із приміщення ліцею під час занять без супроводу батьків заборонено. Після закінчення занять учні 1-4 класів залишають ліцей тільки в супроводі вчителя, батьків або осіб, ними уповноважених, про що свідчать відповідні заяви.

3.2.6 У випадку пропуску занять учні повинні надати класному керівникові підтверджуючі документи: медичну довідку, або пояснювальну записку від батьків в день, коли учень приступив до навчальних занять.

3.2.7 Верхній одяг учень повинен залишати в роздягальні.

3.2.8 Для занять фізкультурою, спортом, трудовим навчанням учні повинні мати відповідний одяг та спортивне взуття.

3.2.9 Вхід до спортивної зали без змінного взуття заборонено.

3.2.10 Учні харчуються в їдальні тільки під час перерв або після закінчення занять.

3.2.11 Користуючись сходами та коридорами, учні повинні триматися розмітки з правої сторони та ходити спокійно, не бігати, не штовхатися і не заважати руху інших.

3.2.12 Учні, які знайшли загублені або забуті речі повинні здати їх черговому адміністратору або гардеробниці.

3.2.13 Учні беруть участь у заходах по благоустрою ліцею й ліцейської території, відповідно до своїх фізичних можливостей та Санітарного регламенту.

3.2.14 Учень повинен виконувати вимоги навчальних програм.

3.2.15 Учень повинен виконувати правила техніки безпеки, правила поведінки в майстерні, в комп'ютерному класі, в кабінеті фізики, хімії, спортивному залі, правила поведінки під час перерв та їдальні.

3.3 Права учнів:

3.3.1 Право отримувати знання, вміння та навички.

3.3.2 Брати участь у виховних позакласних та позашкільних заходах творчого напрямку.

3.3.3 Розвивати свої таланти, здібності, нахили.

3.4 Учням забороняється:

3.4.1 Вживання непристойних виразів і жестів.

3.4.2 Приносити до ліцею медичні препарати, наркотичні речовини, вибухонебезпечні предмети (в тому числі петарди), зброю (в ч. ножі, викрутки та інше), газові балончики і балончики з фарбою, сигарети, слабоалкогольні та алкогольні напої.

3.4.3 Палити на території ліцею, вживати спиртні напої.

3.4.4 Без дозволу відчиняти вікна, сидіти на підвіконні, батареях.

3.4.5 Писати на стінах, партах, стільцях, шафах, нищити шкільні меблі та інше майно.

3.4.6 Робити надписи на книгах та посібниках, які належать ліцею, виривати сторінки з книг. У разі, коли книгу зіпсовано або загублено учень повинен повернути таку ж саму до бібліотеки.

3.4.7 Знаходитися в таких місцях як дах, підвал.

3.4.8 Знаходитись на уроці у верхньому одязі.

3.4.9 Смітити в ліцеї та на його території.

3.4.10 Користуватися мобільними телефонами та планшетами під час уроків з іншою метою, окрім навчання.

3.4.11 Здобувач освіти проявляє пошану до старших, піклується про молодших.

3.5. Згідно рішення Ради ліцею учні дотримуються ліцейського стилю одягу.

IV. Організація протидії булінгу, іншому насильству

4.1. З метою запобігання різним проявам насильства у ліцеї протягом року здійснюється аналіз причин відсутності здобувачів освіти на заняттях та вживаються відповідні заходи.

4.2. Класні керівники з'ясовують причин відсутності здобувачів освіти на заняттях та складають довідки від лікарів та заяви від батьків в особові справи. У разі відсутності учня більше 3-х днів батьки зобов'язані надати довідку від лікаря, виключення складає заява батьків, яка написана раніше за дати в які учень був відсутній.

4.3. Соціальний педагог в кінці кожного семестру надає звіт щодо відсутніх.

V. Порядок реагування на звернення на доведені випадки булінгу (цькування) та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування)

1. Підставою для реагування в ліцеї на випадки булінгу (цькування) є заява або повідомлення, про випадок та/або підозру його вчинення стосовно учня та/або учнем стосовно інших учасників освітнього процесу, які отриманні адміністрацією ліцею.

1.1. Повідомлення можуть бути в усній та/або письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації (телефон, соціальні мережі, електронна пошта, електронні месенджери, офіційні веб ресурси та ін.).

1.2. Повідомляти про випадки булінгу (цькування) в ліцеї може будь-яка особа, учасником або стороною якого вона стала або яка підозрює про його вчинення стосовно

учня та/або учнем стосовно інших учасників освітнього процесу, або про який отримала достовірну інформацію.

1.3. Повнолітні учасники освітнього процесу зобов'язані вжити заходів невідкладного реагування у разі звернення дитини, якщо вони стали свідками булінгу (цькування) та оцінити рівень небезпеки життю та здоров'ю сторін булінгу (цькування), негайно втрутитись із метою припинення небезпечного впливу, надати (за потреби) невідкладну медичну та психологічну допомогу, звернутись до органів охорони здоров'я для надання медичної допомоги тощо.

2. Дії адміністрації:

2.1 Директор призначає уповноважену особу за реалізацію норм законодавства у сфері запобігання та протидії булінгу (цькуванню) в ліцеї з числа своїх заступників;

2.2. У разі отримання заяви про випадок булінгу (цькування) не пізніше однієї доби повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України про звернення, одного з батьків або законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи; для невідкладного надання психологічної допомоги (за потреби) інформує територіальний орган (підрозділ) служби у справах дітей та/або центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; для організації надання медичної допомоги постраждалій особі (за потреби) викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги;

2.3. Визначає наказом склад комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) з метою проведення розслідування;

2.4. У випадку тимчасової відсутності уповноваженої особи визначає цим наказом особу зі складу комісії, відповідальну за підготовку матеріалів для засідання;

2.5 Інформує особу, яка звернулась із заявою, про подальший порядок її розгляду;

2.6 Скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) не пізніше, ніж три робочі дні з дня надходження заяви про випадок або підозру з метою планування та застосування необхідних заходів реагування.

3. Психологічна служба (практичний психолог, соціальний педагог) здійснює системну роботу з виявлення, реагування та запобігання булінгу, іншому насильству та проводить:

3.1. Опитування та анкетування щодо булінгу в учбовому середовищі для учнів, батьків та вчителів протягом року.

3.2. Діагностування рівня агресивної поведінки та тривожного стану учнів протягом року.

3.3. Виховні бесіди та години психолога з учнями відповідно до «Плану заходів із запобігання та протидії булінгу»

3.4. Інформування про нові нормативно-правові документи щодо освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства, дискримінації та випадків булінгу.

3.5. Індивідуальні консультації з учасниками освітнього процесу з питань соціалізації та агресивної поведінки.

4. Діяльність комісії ліцею з розгляду випадків булінгу (цькування):

4.1. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) є колегіальним органом ліцею, яка скликається в кожному окремому випадку надходження заяв про випадки булінгу (цькування) в ліцеї не пізніше ніж три робочі дні з дня надходження заяви або повідомлення.

4.2. До складу комісії входять уповноважена особа та інші заінтересовані особи (педагогічні, практичний психолог, медичний працівник та інші особи) за рішенням директора ліцею.

4.3. Комісія на своїх засіданнях розробляє пропозиції та рекомендації з питань, що належать до її компетенції.

5. До повноважень комісії належать:

5.1. Розгляд та аналіз матеріалів за результатами проведеного розслідування щодо з'ясування обставин на підставі заяви про булінг (цькування);

5.2. Визначення сторін булінгу (цькування), можливих причин та необхідних заходів для їх усунення;

5.3. Планування заходів стабілізації психологічного клімату у колективі, формування емпатії між сторонами булінгу (цькування) та надання соціальних та психолого-педагогічних послуг сторонам булінгу (цькування), в тому числі із залученням необхідних фахівців із надання правової, соціальної та іншої допомоги тощо;

5.4. Формування рекомендацій для педагогічних працівників ліцею щодо доцільних методів навчання та організації роботи з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування) та їхніми батьками або законними представниками;

5.5. Формування рекомендацій для батьків або законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

6. За підсумками роботи комісії складається протокол.

6.1. За виконання та моніторинг запланованих заходів відновлення та нормалізації психологічного клімату в ліцеї та визначених рекомендацій для учасників булінгу (цькування) згідно з протоколом засідання комісії відповідає уповноважена особа або особа, яка її замінює у разі відсутності відповідно до наказу про склад комісії.

Подання заяв або повідомлень про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти

1. Учасники освітнього процесу можуть повідомити про випадок булінгу (цькування), стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу або про який отримали достовірну інформацію, керівника закладу освіти або інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти.

У закладі освіти заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) або підозру щодо його вчинення приймає керівник закладу.

Повідомлення можуть бути в усній та (або) письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації.

2. Керівник закладу освіти у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування):

невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України, принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);

за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

повідомляє службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування),

з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;

повідомляє центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг;

скликає засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) (далі - комісія) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення.